

Uchwała Nr .....
Rady Miejskiej w Lubinie
z dnia .....

w sprawie przyjęcia gminnego programu wspierania rodziny dla miasta Lubina.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.) **uchwała się, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny dla miasta Lubina na lata 2024 – 2026” w brzmieniu, jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Lubina.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Uzasadnienie do uchwały w sprawie przyjęcia gminnego programu wspierania rodziny dla miasta Lubina na lata 2024 – 2026

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w art. 179 ust. 2 zobowiązuje gminy do uchwalenia programu wspierania rodziny, uwzględniając potrzeby lokalne w tym zakresie. Opracowanie i realizacja 3 – letnich programów jest zadaniem własnym o charakterze obowiązkowym (art. 176 pkt 1 ustawy).

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 jest kontynuacją wdrożonego w minionych latach systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez przywrócenie rodzicom zdolności do prawidłowego sprawowania tych funkcji, rozwijania umiejętności rodzicielskich, a także zapewnienia bezpieczeństwa dziecku i rodzinie. Skuteczność Programu w dużym stopniu zależy od aktywnej postawy rodziców i ich chęci do współpracy w pokonywaniu kryzysów, przy jednoczesnym wykorzystaniu zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Założeniem Programu jest przede wszystkim rozwijanie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, z uwzględnieniem zarówno pomocy socjalnej w codziennych problemach, jak i kształtowania kompetencji rodzicielskich oraz budowania motywacji do zmiany swojej sytuacji życiowej.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
dla miasta Lubina
na lata 2024 – 2026**

SPIS TREŚCI:

Wstęp

I.	Diagnoza sytuacji społeczno – demograficznej rodzin	5
II.	Cele Programu	10
III.	Zadania do realizacji	10
IV.	Zakładane efekty	13
V.	Finansowanie Programu	13
VI.	Adresaci Programu	13
VII.	Podmioty uczestniczące w realizacji Programu	13
VIII.	Monitoring realizacji Programu	14

Wstęp

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. Jest pierwszym i bardzo znaczącym środowiskiem wychowawczym dziecka, które nabywa w niej wiedzę o otaczającym je świecie i panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażania swoich uczuć oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko zdrowa rodzina jest warunkiem ukształtowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii, jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Dezorganizacja rodziny powoduje, że staje się ona niewydolna wychowawczo. Przy utrzymywaniu się takiego stanu, wymaga ingerencji z zewnątrz, monitorowania, czy też świadczenia komplementarnego wsparcia ze strony przedstawicieli różnych grup zawodowych – pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów i psychologów szkolnych, pracowników ochrony zdrowia, Policji, kuratorów sądowych, czy innych instytucji działających na rzecz rodziny. Długotrwałe przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca dla prawidłowego rozwoju dziecka, należy zadbać o to, aby poprawić jej funkcjonowanie.

Do uwarunkowań dysfunkcyjności rodziny zalicza się na ogół trudne warunki społeczno-ekonomiczne, niskie kompetencje rodzicielskie bądź zaburzoną strukturę rodziny.

Charakterystyczne dla rodziny naturalnej są wspólnotowość i systemowość. Ukształtowanie się rodziny niewydolnej wychowawczo jest konsekwencją zaburzenia tych cech i zaprzestania lub niedostatecznego realizowania jednej lub kilku przynależnych jej funkcji. W prawidłowo rozwijającej się rodzinie to rodzice, pomagają dziecku w rozwoju i osiągnięciu pożądaných efektów wychowawczych. W przypadku rodziny zaburzonej rodzice nie radzą sobie z problemami i sytuacją życiową, w jakiej przyszło im żyć. Tym samym nie dają możliwości zaspokajania potrzeb potomstwa, co sprawia, że dzieci zmuszone są radzić sobie same. Dysfunkcja rodziny nie dotyka tylko jednego z jej członków, a jej skutki odczuwa cała rodzina.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 (zwany dalej Programem) jest kontynuacją wdrożonego w minionych latach systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez przywrócenie rodzicom zdolności do prawidłowego sprawowania tych funkcji, rozwijania umiejętności rodzicielskich, a także zapewnienia bezpieczeństwa dziecku i rodzinie. Skuteczność Programu w dużym stopniu zależy od aktywnej postawy rodziców i ich chęci do współpracy w pokonywaniu kryzysów, przy jednoczesnym wykorzystaniu zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Podstawowym założeniem Programu jest rozwijanie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, z uwzględnieniem zarówno pomocy socjalnej w codziennych problemach, jak i kształtowania kompetencji rodzicielskich oraz budowania motywacji do zmiany swojej sytuacji życiowej.

Podstawa prawna opracowania programu:

Program został opracowany w oparciu o następujące przepisy:

- 1) ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej;
- 3) ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 4) ustawę z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 5) ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 6) ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 7) ustawę z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;
- 8) ustawę z dnia z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych;
- 9) ustawę z dnia z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 10) ustawę z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny;
- 11) ustawę z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych;
- 12) ustawę z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- 13) Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubina na lata 2021 – 2028;
- 14) Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla miasta Lubina na lata 2024 – 2027,
- 15) Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Lubina na lata 2024 – 2027.

I. Diagnoza sytuacji społeczno-demograficznej rodzin.

Wybrane informacje o Lubinie i jego mieszkańcach.

Lubin położony jest w zachodnio – południowej części kraju, na Dolnym Śląsku, w województwie dolnośląskim. Jest siedzibą zarówno gminy wiejskiej, jak i gminy miejskiej oraz powiatu. Jest miastem z ponad 700 letnią tradycją, ze stosunkowo nowoczesną infrastrukturą. Liczy – według stanu na 31 grudnia 2023r. – 64 605 mieszkańców (pobyty stały i czasowy).

Lubin jest związany z przemysłem wydobywczym i przetwórczym rudy miedzi, której najbogatsze złoża w Europie znajdują się właśnie pod naszym miastem. W lubińskich kopalniach należących do KGHM Polska Miedź SA wydobywa się również w dużych ilościach srebro.

W strukturze wiekowej naszego miasta najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym (aktualnie 52,42% ogólnej liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały).

Tabela nr 1. Struktura wiekowa mieszkańców Lubina w latach 2020 – 2023. Stan na 31 grudnia/pobyty stały.

<i>Wiek mieszkańców Lubina w latach</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
0-6	3 810	3 640	3 333	3 020
7-15	6 023	5 934	5 808	5 655
16-19	2 197	2 208	2 331	2 427
20-60 (kobiety)	17 574	16 997	16 579	16 238
20-65 (mężczyźni)	18 937	18 313	17 708	17 257
60 i więcej (kobiety)	12 429	12 414	12 402	12 479
65 i więcej (mężczyźni)	6 616	6 652	6 774	6 823

Źródło: Urząd Miejski w Lubinie

Liczbę zawieranych małżeństw, pokazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2. Zawierane małżeństwa w latach 2018 – 2023

<i>Małżeństwa</i>					
<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
634	542	497	365	356	372

Źródło: Urząd Miejski w Lubinie.

Liczba rodzin wielodzietnych (troje dzieci i więcej) na podstawie otrzymywanego dodatku do zasiłku rodzinnego oraz uprawnienia do Karty Dużej Rodziny pokazuje tabela nr 3.

Tabela nr 3. Rodziny wielodzietne, w oparciu o uprawnienia do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej oraz Karty Dużej Rodziny w 2023r.

<i>Rodziny wielodzietne</i>	<i>Liczba rodzin</i>
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wielodzietności	126
Karta Dużej Rodziny	2 301

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie.

Sytuacja materialna rodzin.

Dane dotyczące liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubinie zostały przedstawione w poniższej tabeli. Analiza porównawcza 2020r.(na k.grudnia) i 2023r. (na k. listopada) wskazuje na spadek poziomu i stopy bezrobocia.

Tabela nr 4. Poziom i stopa bezrobocia na tle powiatu, województwa i kraju. Stan na dzień 31 grudnia.

Region	Bezrobotni zarejestrowani w PUP		Stopa bezrobocia w % (do aktywnych zawodowo)	
	2020	2023*	2020	2023*
Polska	1.046,8	773,4	6,2	5,0
Województwo dolnośląskie	67,5	52,3	5,5	4,4
Powiat Lubiniński	1,8	1,2	4,8	3,6
Miasto Lubin	1,1	1,2	brak danych	brak danych

* na dzień 30 listopada

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Lubinie.

Tabela nr 5. Wsparcie materialne rodzin, w oparciu o uprawnienie do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w latach 2020 – 2023. Stan na 31 grudnia.

Liczba osób, którym przyznano świadczenie				Liczba rodzin				Liczba osób w rodzinach			
2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
557	494	441	441	549	491	439	440	849	772	625	609

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie.

Jak pokazuje zestawienie danych statystycznych zaprezentowanych w tabeli nr 5 w ciągu ostatnich 4 lat zmniejsza się liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych MOPS w Lubinie. Powyższe może wynikać z różnych innych dodatkowych świadczeń przyznawanych rodzinom (np. świadczenie wychowawcze 500+, rodzinny kapitał opiekuńczy).

Edukacja i wychowanie.

Zadania z zakresu wychowania i edukacji dzieci i młodzieży wypełniają przedszkola oraz szkoły na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym. W mieście funkcjonują zarówno miejskie placówki publiczne (13 przedszkoli, 9 szkół podstawowych), powiatowe (5 szkół/zespołów szkół ponadpodstawowych), jak i niepubliczne, stanowiące uzupełnienie oferty edukacyjnej (m.in. 8 przedszkoli, Społeczna Szkoła Podstawowa, Salezjańska Szkoła Podstawowa, Szkoła Podstawowa Zielona Szkoła, Salezjańskie Liceum Ogólnokształcące).

Szkolnictwo wyższe jest reprezentowane przez Uczelnię Zawodową Zagłębia Miedziowego.

Dodatkowo zadania opiekuńczo-wychowawcze wobec najmłodszych lubinian wypełniają miejskie żłobki (206 miejsc), ośrodek wsparcia (10 miejsc) oraz niepubliczne żłobki i kluby dziecięce (314 miejsc).

Tabela nr 6. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do lubińskich placówek oświatowych.

Placówki oświatowe	Rok szkolny		
	2020/2021	2021/2022	2022/2023
miejskie: żłobki i ośrodek wsparcia	345*	341*	340*
– przedszkola	2 275	2 228	2 313
– szkoły podstawowe	5 496	5 292	5 140
powiatowe: szkoły ponadpodstawowe	3 874	3 809	4 084
niepubliczne: żłobki i kluby dziecięce	391*	328*	293*

* dane dotyczą roku kalendarzowego, odpowiednio: 2021, 2022 i 2023

Źródło: Urząd Miejski w Lubinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie, Starostwo Powiatowe w Lubinie

Kultura, sport i rekreacja.

Zróżnicowaną ofertę kulturalną, sportową i rekreacyjną oferują, m.in.: Centrum Działań Twórczych, Centrum Kultury „MUZA”, Młodzieżowy Dom Kultury, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Narodowa Orkiestra Dęta, Regionalne Centrum Sportowe, ZOO Lubin – Ogród Zoologiczny, Park Militarny, Muzeum Historyczne. W Lubinie odbywają się imprezy o zasięgu lokalnym, krajowym i międzynarodowym.

Baza sportowa miasta jest bogata i stanowią ją m.in.: stadion piłkarski, hala widowiskowo-sportowa, lodowisko sztuczne, strzelnica, kompleks basenów zewnętrznych i szkolne baseny kryte, kręgielnie, siłownie, korty tenisowe i do gry w squasha, wieża wspinaczkowa, skate park, hale i sale gimnastyczne przy każdej szkole.

Pomoc społeczna na rzecz rodziny.

Zadania pomocy społecznej w Gminie Miejskiej Lubin wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Poprzez realizację obowiązków ustawowych umożliwia osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie samodzielnie pokonać.

W 2023r. z różnych form świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało łącznie 1 376 rodzin, tj. 2 227 osób w rodzinach, co stanowi 3,45% w stosunku do ogółu mieszkańców. Odpowiedniego wsparcia udziela się po rozpoznaniu sytuacji i potrzeb rodziny, w oparciu o prowadzoną pracę socjalną i rodzinny wywiad środowiskowy. W 2023r. wyłącznie pracą socjalną objęto 737 rodzin.

Tabela nr 7. Korzystający z pomocy społecznej w latach 2020 – 2023. Stan na dzień 31 grudnia.

Powody	Liczba rodzin				Liczba osób w rodzinach			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Ubóstwo	426	461	464	436	666	704	689	626
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	60	66	77	94	62	68	78	98
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	29 10	34 23	24 11	23 9	93 52	136 117	85 55	87 40
Bezrobocie	179	185	140	128	383	360	253	231

Niepełnosprawność	377	409	404	422	530	570	539	568
Długotrwała lub ciężka choroba	521	602	627	614	728	837	847	813
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	115	127	198	204	346	411	492	486
w tym: rodziny niepełne	65	76	73	78	191	221	222	245
rodziny wielodzietne	19	26	23	30	116	126	114	146
Przemoc domowa	21	23	17	25	53	79	57	78
Alkoholizm	125	104	133	111	162	138	161	127
Narkomania	21	26	22	30	32	36	22	40
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	17	16	18	17	20	21	18	28
Zdarzenie losowe	1	0	1	1	5	0	2	1
Sytuacja kryzysowa	5	6	10	8	6	13	18	23

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie.

Powyższe dane wskazują, iż długotrwała lub ciężka choroba jest czynnikiem dominującym w strukturze udzielania pomocy, kolejnym przeważającym powodem jest niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Wskazane dysfunkcje jak bezrobocie, alkoholizm, narkomania czy przemoc często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Podejmowanie działań na rzecz tych rodzin jest traktowane priorytetowo ponieważ dotyczy dzieci.

Wg danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w 2023 roku pomocą objęto 250 rodzin z dziećmi (do 18 r.ż.), z tego 68 wielodzietnych, 122 niepełnych. W 208 rodzinach, w których wychowuje się 272 dzieci występuje problemem przemocy.

Tabela nr 8. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą MOPS. Stan na 31 grudnia 2020r. i 2023r.

Struktura rodzin	Liczba rodzin		Liczba dzieci w tych rodzinach	
	2020	2023	2020	2023
Rodziny z 1 dzieckiem	144	92	342	221
Rodziny z 2 dzieci	102	90	338	312
Rodziny z 3 dzieci i więcej	73	68	366	327

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie

Praca z rodziną.

Rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej gmina zapewnia wsparcie w formie bezpośredniej pracy z rodziną, w miejscu jej zamieszkania. Wszystkie niepokojące sygnały w tym zakresie są dokładnie rozpoznawane. Po ich potwierdzeniu najpierw pracownicy socjalni podejmują działania, prowadząc pracę socjalną z rodziną. Jeżeli te przedsięwzięcia okażą się niewystarczające, do rodziny kierowany jest asystent, wyznaczany zgodnie z postanowieniem sądu bądź przydzielony z inicjatywy MOPS.

W 2023r. pracownicy socjalni współpracowali z 12 rodzinami w kierunku rozwijania umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, z 14 rodzinami w kierunku przywrócenia tych

zdolności (w przypadku umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej), natomiast u 41 rodzin monitorowali sytuację.

Do zadań asystenta rodziny należy m.in.: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych. Należy wskazać, że wśród rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, zdarzają się takie, których negatywna postawa rodziców, brak chęci współpracy oraz brak motywacji do podejmowania zmian uniemożliwiają realizację planu pomocy. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2021 – 2023.

Tabela nr 9. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta wyznaczonego przez MOPS w Lubinie

<i>Rok</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba dzieci w rodzinach</i>	<i>Zakończenie asystentury</i>
2021	108	222	29
2022	103	201	16
2023	126	239	31

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie

W 2023 roku asystenci zakończyli pracę z 31 rodzinami, w tym: 12 ze względu na osiągnięcie założonych celów, 9 z powodu zmiany miejsca zamieszkania (poza naszym miastem) lub osiągnięciem pełnoletności przez dziecko, 10 ze względu na umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

Kiedy rodzice nie wywiązują się należycie z pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczej, a udzielone wsparcie nie przynosi zakładanych efektów, wówczas na podstawie zarządzenia sądu rodzinnego dziecko może zostać umieszczone w pieczy zastępczej (rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej). Gmina Miejska Lubin od 2012r. współfinansuje wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej lub zakładzie opiekuńczo-leczniczym.

Tabela nr 10. Liczba podmiotów sprawujących pieczę nad dziećmi i liczba dzieci umieszczonych w tych podmiotach

<i>Rodzaj pieczy</i>	<i>Liczba podmiotów</i>			<i>Liczba dzieci w tych podmiotach</i>		
	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
Rodzinna piecza zastępcza	123	126	130	178	198	193
Instytucjonalna piecza zastępcza	4	4	4	66	65	71
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	3	3	3	7	4	4

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie

Uzależnienia od środków psychoaktywnych, przemoc w rodzinie.

Jednym z przejawów degradacji życia rodzinnego jest występowanie przemocy. Doświadczenie przemocy w dzieciństwie ze strony rodziców, doznane urazy, krzywdy fizyczne i psychiczne w bardzo negatywny sposób wpływają na kształtowanie się osobowości młodego człowieka. Osoby doświadczające przemocy w dzieciństwie, jako osoby dorosłe częściej wykazują skłonność do krzywdzenia swoich dzieci, powielając te destrukcyjne zachowania rodziców.

Tabela nr 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu i narkomanii oraz przemocy.

Rok	Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu:	
	alkoholizmu i narkomanii	przemocy
2020	146	21
2021	130	23
2022	155	17
2023	141	25

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie

Na przestrzeni kilku ostatnich lat liczba rodzin, wobec których prowadzona była procedura „Niebieskie Karty” utrzymuje się na podobnym poziomie, tj. w 2021r. – 358, 2022r. – 279, 2023r. – 305.

W 2023r. udzielono ogółem 169 porad w zakresie uzależnień, w tym 52 konsultacje, 52 porady prawne i 65 psychologicznych.

Zidentyfikowane problemy społeczne rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliła na określenie adresatów, kierunków działań i priorytetów do realizacji na najbliższe 3 lata.

II. Cele Programu.

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 jest: **Rozwój zintegrowanego wsparcia na rzecz rodzin zagrożonych lub przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.**

Dla osiągnięcia celu głównego wyznaczono następujące cele szczegółowe:

1. **Zabezpieczenie rodzinom podstawowych potrzeb socjalno – bytowych.**
2. **Podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem.**
3. **Wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.**
4. **Wzmocnienie kompetencji zawodowych osób pracujących na rzecz rodziny oraz podnoszenie jakości usług świadczonych na rzecz rodziny.**

III. Zadania do realizacji.

Cel: Zabezpieczenie rodzinom podstawowych potrzeb socjalno – bytowych.

1. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba osób i rodzin objętych świadczeniami: z pomocy społecznej, w tym specjalistycznymi usługami opiekuńczymi oraz innymi: rodzinnymi, z funduszu alimentacyjnego, dodatkiem mieszkaniowym, stypendium socjalnym.

2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba dzieci, którym zapewniono posiłek w miejskich placówkach oświatowych, żłobkach i ośrodkach wsparcia, liczba rodzin z dziećmi korzystających z Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021 – 2027, Programu „Posiłek w szkole i w domu”,

3. Współfinansowanie kosztów pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz zakładach opiekuńczo – leczniczych.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zakładach opiekuńczo – leczniczych, wysokość środków finansowych przeznaczonych na pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz ZOL.

4. Wsparcie dzieci i młodzieży w dostępie do wypoczynku letniego.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba osób korzystających ze wsparcia w celu zapewnienia wypoczynku.

Cel: Podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem.

1. Współpraca z kuratorami sądowymi, Policją, szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.

Wskaźnik realizacji zadania: liczba osób objętych pomocą, liczba podmiotów współpracujących.

2. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba udzielonych porad rodzinom zagrożonym kryzysem.

3. Promowanie prawidłowego wzorca rodziny, podziału ról w rodzinach, porozumiewania się bez przemocy.

Wskaźnik realizacji zadania: liczba zajęć w szkołach dot. np. wartości rodzinnych, kształtowania prawidłowych więzi i komunikacji w rodzinach, liczba zajęć dla rodziców dot. np. kształtowania umiejętności społecznych, zastępowania agresji.

4. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów, w tym wychowawczych.

Wskaźnik realizacji zadania: dystrybucja informatorów, ulotek, plakatów, broszur, aktualizacja informacji na stronie internetowej.

5. Wsparcie integracji rodziny w czasie wolnym.

Wskaźnik realizacji zadania: liczba nieodpłatnych imprez dla rodzin z dziećmi, liczba zorganizowanych zajęć sportowych, kulturalno-oświatowych w czasie wolnym od zajęć szkolnych, liczba dzieci biorących udział w zajęciach.

6. Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałanie przemocy.

Wskaźnik realizacji zadania: liczba działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, liczba zajęć psychoedukacyjnych dla dzieci i młodzieży, liczba prowadzonych i uruchomionych procedur „Niebieskie Karty” w rodzinach z dziećmi, w tym objętych wsparciem asystenta, liczba rodzin, w których podjęte działania doprowadziły do ustania przemocy.

Cel: Wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

1. Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny.

Wskaźnik realizacji zadania: liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, liczba dzieci w tych rodzinach, liczba asystentów, liczba dzieci pozostających w pieczy zastępczej, liczba rodzin, którym przywrócono opiekę nad dzieckiem, liczba rodzin monitorowanych po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.

2. Praca socjalna prowadzona z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo – wychowawcze.

Wskaźnik realizacji zadania: liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi objętych pracą socjalną, liczba opracowanych planów pracy, liczba rodzin objętych monitorowaniem pracownika socjalnego.

3. Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców.

Wskaźnik realizacji zadania: liczba rodziców biorących udział w warsztatach oraz innych formach pracy grupowej zwiększających kompetencje wychowawcze.

4. Zapewnienie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz pomocy prawnej.

Wskaźnik realizacji zadania: liczba rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, które skorzystały ze wsparcia specjalistycznego, liczba konsultacji.

Cel. Wzmocnienie kompetencji zawodowych osób pracujących na rzecz rodziny oraz podnoszenie jakości usług świadczonych na rzecz rodziny.

1. Zapewnienie dostępu do szkoleń i superwizji.

Wskaźnik realizacji zadania: liczba zorganizowanych szkoleń i superwizji, liczba osób biorących udział w szkoleniach i superwizji.

2. Współpraca instytucji pracujących na rzecz rodziny.

Wskaźnik realizacji zadania: liczba podmiotów współpracujących na rzecz rodziny, liczba informacji do Sądu Rejonowego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i innych instytucji dotyczących sytuacji dziecka w rodzinie, liczba posiedzeń dotyczących oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

IV. Zakładane efekty.

W wyniku realizacji założonego celu głównego oraz poszczególnych celów szczegółowych przez poszczególne podmioty i instytucje zakłada się, że zostaną stworzone odpowiednie warunki i możliwości dla wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie. Ważnym założeniem jest:

- spójność systemu wsparcia rodzin,
- zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców,
- skuteczność pomocy kierowanej do rodzin dysfunkcyjnych.

V. Finansowanie Programu.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 są:

- środki własne z budżetu gminy,
- środki budżetowe podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań Programu,
- środki pozabudżetowe – dotacje z budżetu państwa, dotacje na realizację rządowych programów w zakresie wspierania rodziny i inne środki zewnętrzne np. środki unijne.

VI. Adresaci Programu.

Adresatami programu są przede wszystkim rodziny wychowujące niepełnoletnie dzieci, w szczególności przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rodziny o trudnej sytuacji materialno – bytowej, dotknięte przemocą, jak również rodzice, którym została ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

VII. Podmioty uczestniczące w realizacji Programu.

W realizację lokalnego Programu wspierania rodziny winny włączyć się:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- jednostki systemu oświaty oraz sportu, rekreacji i kultury,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny,
- Urząd Miejski

przy aktywnej współpracy z:

- Sądem Rejonowym,
- Komendą Powiatową Policji,
- samorządem powiatu lubińskiego, szczególnie Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- jednostkami ochrony zdrowia, w tym Dolnośląskim Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Lubinie,
- lokalnymi organizacjami pozarządowymi i kościelnymi.

Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

VIII. Monitoring realizacji Programu.

W terminie do 31 marca każdego roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie przedstawi Radzie Miejskiej w Lubinie informację o realizacji Programu. Informacja zostanie sporządzona na podstawie danych uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji Programu.

